

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **I. R.**, zast. Mgr. Bronislavem Šerákem, advokátem, se sídlem v Praze 5, Na Bělidle 2/830, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 22. 9. 2004, č. j. 9 Az 177/2003 – 21,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta, Mgr. Bronislava Šeráka, **se určuje** částkou 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 12. 5. 2003, č. j. OAM-3076/VL-10-P13-2001. Tímto rozhodnutím bylo vysloveno, že stěžovateli se neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Stěžovatel současně s kasační stížností požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti označenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel žalobu, ve které v obecné rovině namítal porušení § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), jakož i porušení § 12 a 91 zákona o azylu. Konkrétně namítal, že v zemi původu byl pronásledován a napadnut ze strany policejních orgánů, a to proto, že se stýkal se členy politických stran Vilnyj Ruch a UNA - UNSO. Tyto incidenty nehlásil, neboť měl strach, neboť podle stěžovatele na Ukrajině panuje korupce a na zásahy státních orgánů ani policie není možné si stěžovat. S odkazem na výše uvedené požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V následném rozsudku došel Městský soud v Praze obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Městský soud v Praze nepřisvědčil stěžovateli tvrzení o politickém pronásledování pro neprůkaznost a rozpornost v jeho tvrzeních, a to i s ohledem na skutečnost, že se s tvrzenými problémy neobrátil na nadřízené policejní orgány, či ombudsmana. Za pronásledování stěžovatele nelze podle soudu považovat ani stěžovatelovo ukončení studia na vysoké škole, k němuž došlo poté, co stěžovateli vyučující ukázal anonymní dopisy týkající se jeho osoby, a k němuž stěžovatel nebyl nijak nucen. Stejně tak Městský soud v Praze neshledal naplnění důvodů vymezených v ustanovení § 91 zákona o azylu, pro které by bylo třeba vyslovit překážku vycestování. Ke stěžovatelově námitce, že bude po návratu pronásledován proto, že požádal v České republice o azyl, Městský soud uvedl, že údaje o žadateli Česká republika zemím původu neposkytuje. Ze všech těchto důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti uvedenému rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, opírající se o důvod vymezený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy o nedostatečné zjištění skutkového stavu věci ve vztahu k politické činnosti stěžovatele na území Ukrajiny. Uvedl, že působil v organizaci Vilnyj Ruch (nyní UNA - UNSO) a pro toto členství musel ukončit svá studia na vysoké škole; sympatizanti i členové uvedené organizace byli pronásledováni ze strany policie. Na orgány v zemi původu se přitom stěžovatel podle svých slov obrátit nemohl, ombudsman na území ještě nepůsobil a prostředky soudní kontroly byly konstituovány až ke konci 90 let. Stejně tak stěžovatel uvedl, že tím, že Městský soud v Praze nepřipustil jeho výpověď o skutečnostech, které by výše uvedené potvrzovaly, a došlo tak k porušení demokratických pravidel soudního řízení. Závěrem kasační stížnosti pak stěžovatel vytkl nedostatečné posouzení překážky vycestování s tím, že nelze akceptovat tvrzení správního orgánu i soudu, že měl možnost se přemístit do jiného místa na Ukrajině, kde by byl bez problémů.

Na základě výše uvedených skutečností pak požadoval, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze bylo zrušeno a vráceno k dalšímu řízení.

Stěžovatel podal kasační stížnost, aniž byl zastoupen advokátem. Po výzvě soudu, aby doložil plnou moc prokazující jeho zastoupení pro řízení o kasační stížnosti reagoval stěžovatel tak, že požádal o ustanovení zástupce ex offio pro řízení o kasační stížnosti soudem.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 1. 3. 2005, č. j. 9 Az 177/2003 – 46, byl stěžovateli ustanoven právní zástupce, advokát - Mgr. Bronislav Šerák, se sídlem Na Bělidle 2/830, Praha 5.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti obecné vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Dále uvedl, že problémy stěžovatele nebyly takové intenzity, aby je bylo možné podřadit pod § 2 odst. 6 zákona o azylu, a nebylo tak prokázáno naplnění § 12 zákona o azylu. Závěrem uvedl, že návrh na přiznání odkladného účinku, jakož i kasační stížnost, považuje za nedůvodné.

Napadený rozsudek Městského soudu v Praze Nejvyšší správní soud přezkoumával v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel za tyto důvody označil důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zabýval se Nejvyšší správní soud naplněním těchto stížnostních důvodů. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata,

z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správního skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správního skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytykanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud tyto skutečnosti však v souzené věci neshledal.

Nejvyšší správní soud předesílá, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Z obsahu spisu především vyplynulo, že stěžovatel podal dne 6. 4. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, v němž uvedl, že v zemi původu měl problémy s policií, byl sympatizantem strany Vilnyj Ruch Ukrajiny. Tato strana dělala nábor mužů, kteří by šli bojovat do Čečenska, stěžovatel byl také na tomto seznamu, ale do Čečny neodjel. Měl problémy s ukrajinskými úřady, dostával anonymní dopisy, že je zrádce národa, studoval na vysoké škole, tam se dozvěděli, že byl na seznamu lidí, kteří měli jít bojovat do Čečenska a měl takové problémy, že ze školy raději sám odešel. Potom se rozhodl z Ukrajiny odejet. Do České republiky přijel v září 1999 osobním automobilem, v České republice byl již v r. 1996 a v r. 1997, z důvodu pracovní příležitosti. O azyl požádal až nyní, neboť o této možnosti nevěděl. V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR ze dne 24. 9. 2002 uvedl, že v počátku pobytu po příjezdu v r. 1999 měl pozvání na 30 dnů, které si několikrát prodloužil, potom si vyřídil vízum, posledního půl roku před podáním žádosti o azyl v České republice žil bez dokladů. O azyl se, když byl doma, nezajímal, že je možné požádat o azyl se dozvěděl v roce 2001, když jej chytili a dali mu zákaz pobytu. Na rozdíl od návrhu na zahájení řízení o udělení azylu v protokolu uvedl, že v České republice před tím byl pouze jednou, jako turista, nepracoval tady. Uvedl, že byl sympatizantem strany „UNA - UNSO“, k dotazu dále uvedl, že si to možná spletl, a že byl sympatizantem strany Vilnyj Ruch Ukrajiny, jak uvedl v návrhu za zahájení řízení o udělení azylu. Dále uvedl, že sympatizantem strany byl od roku 1995, nevěděl to však jistě. Chtěl jet bojovat do Čečenska, jestli existoval nějaký konkrétní seznam, to neví, žádný neviděl. V té době ještě studoval na vysoké škole a kvůli účasti na akcích strany měl problémy, hledala jej policie, a to asi v roce 1997. V té době (1997), protože pocítoval, že něco není v pořádku, se přestal zúčastňovat akcí strany. K otázce, jakých konkrétních akcí se strany se účastnil a s jakým členem strany konkrétně jednal, uvedl, že chodil mezi lidmi a snažil se získat další přívržence, na jméno člověka, se kterým ze strany jednal a kde to bylo, si již nepamatuje. Problémy s policií spočívaly v tom, že za ním přicházeli domů i do školy, do školy psali

i dopisy, že je zrádce vlasti. Poté, co mu takový dopis ukázal jeden učitel, nečekal na nic a ze školy odešel sám. Policie jej také v roce 1996, 1997 asi 3x nebo 4x pozvala na služebnu, a tam stěžovatele zbili. Od roku 1997 se stěžovatel snažil policii vyhýbat, do jeho odjezdu do České republiky se již s policií nesetkal, neví, jestli jej hledali. Na oficiální orgány se v zemi původu se svými problémy neobrátil. Dále uvedl, že vrátit na Ukrajinu se nechce, nechce riskovat, že by jej soudili za to, co se stalo před 5ti lety. Z protokolu dále vyplynulo, že v domovské zemi před odjezdem do České republiky jiné než uváděné problémy neměl. Stěžovateli byla na závěr pohovoru (vedeného za přítomnosti tlumočnicka) poskytnuta možnost, aby se s obsahem protokolu seznámil, vyjádřil se k němu, resp. navrhl jeho doplnění. Této možnosti nevyužil. Stěžovatel byl rovněž v průběhu pohovoru vyrozuměn o tom, jaké informace, dokumenty má správní orgán k dispozici při posuzování situace v zemi původu stěžovatele; stěžovatel seznámení s těmito informacemi, dokumenty odmítl, ani je nijak nedoplnil.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel neuvedl v řízení před správním orgánem I. stupně skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje i s názorem žalovaného správního orgánu a stejně tak i Městského soudu v Praze, že výpovědi stěžovatele před správním orgánem byly značně nevěrohodné, a to s ohledem na rozpory v jeho údajích v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v údajích uvedených do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu. V této souvislosti poukazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 1993, č. j. 6 A 510/93 – 30, podle něhož, *tvrdí-li žadatel, že emigroval pro své politické přesvědčení, je přinejmenším zapotřebí, aby byl schopen doložit, že nějaké politické přesvědčení má, že je schopen je formulovat a prezentovat a stává se proto ve své domovské zemi vládním úřadům nebo jiným orgánům nepohodlným a je proto pronásledován.* Jak již bylo výše uvedeno, tak tomu v posuzované věci nebylo. Stěžovatel se neorientoval ani v názvu politické strany, s níž údajně sympatizoval, svoje aktivity ve spojení s touto stranou nijak nekonkretizoval, nevěděl s kým a kde z uváděné strany jednal. Rovněž o pronásledování policií uváděl jen velmi obecné, blíže nedoložené, údaje, navíc s tím, že poslední kontakt s policií byl v roce 1997, zemi původu však opustil až v roce 1999.

Nejvyšší správní soud je tak toho názoru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž Městský soud v Praze správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn správně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, má oporu ve spisech a není s nimi v rozporu. Na základě výše uvedeného tak nemohl Nejvyšší správní soud stěžovateli přisvědčit v námitkách týkajících se neudělení azylu, neboť tvrzené důvody nelze podřadit pod zákonem o azylu vymezené důvody, přičemž všechny relevantní skutečnosti byly správním orgánem řádně zjištěny a soudem pak v souladu se zákonem přezkoumány.

Navíc podání žádosti o udělení azylu stěžovatelem po prakticky dvouletém pobytu až poté, co byl na území České republiky zadržen bez platných dokladů, tedy po nelegálním pobývání zde, dále snižuje věrohodnost stěžovatelových tvrzení. Nejvyšší správní soud

odkazuje pro úplnost i na svou konstantní judikaturu v této věci, kdy např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004 bylo uvedeno, *že žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.*

S odkazem na výše uvedené tak nemohl Nejvyšší správní soud stěžovateli přisvědčit v námitkách stran nedostatečného zjištění skutkového stavu, ať již ve vztahu k politické činnosti stěžovatele na území Ukrajiny, či k ukončení vysokoškolského studia. Skutkový stav byl žalovaným správním orgánem a stejně tak následně i Městským soudem v Praze, posouzen řádně. Nejvyšší správní soud přitom zcela souhlasí se závěry žalovaného správního orgánu i Městského soudu v Praze a odkazuje na ně.

Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatel se svými problémy vůbec neobrátil na nadřízené orgány policie, či jiné domovské orgány, resp. se je ani nepokoušel řešit. Nejvyšší správní soud tak nemohl s ohledem na výše uvedené přisvědčit konkrétní námitce – *nemohl se obrátit na domové orgány, ombudsman na území ještě nepůsobil a prostředky soudní kontroly byly konstituovány až na konci 90 let* - a jen podotýká, že stěžovatel se mohl obrátit na tehdy existující orgány prokuratury, či využít pomoc např. nevládních organizací. Za situace, kdy se však uvedené problémy ani nepokoušel řešit, o azyl požádal až po delším nelegálním pobytu zde, navíc po zadržení policií, je shledává zcela účelovými.

Stejně tak nejsou podle Nejvyššího správního soudu ani dány důvody pro přiznání překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, jak tvrdil v kasační stížnosti stěžovatel, neboť je zřejmé, že stěžovateli při návratu do země původu nehrozí žádné z nebezpečí uvedených v tomto ustanovení. Pokud by takové závažné hrozby v zemi původu stěžovateli hrozily, využil by stěžovatel institut azylu bezprostředně po vstupu na území České republiky, což se však nestalo. Nejvyšší správní soud tak i v tomto směru odkazuje na závěry žalovaného správního orgánu i Městského soudu v Praze, s nimiž se také plně ztotožňuje.

Konečně Nejvyšší správní soud neshledal ani stěžovatelem tvrzené nedodržení demokratických pravidel soudního řízení. Městský soud v Praze postupoval zcela v souladu se zákonem, vyšel z řádně zjištěného skutkového stavu, tento – v souladu se zásadou volného hodnocení důkazů - vyhodnotil jako zjištěný úplně, a na jeho základě také ve věci rozhodl.

Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že ani v jedné ze stěžovatelových námitek vážících se k namítanému stížnostnímu důvodu stěžovateli nemohl přisvědčit.

Nejvyššímu správnímu soudu tak nezbylo než uzavřít, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, Mgr. Bronislav Šerák, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a § 60 odst. 1 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1075 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkon právní

služby [á 1000 Kč - § 11 odst. 1 b) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a jednoho režijního paušálu (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. ledna 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu